

Eksempel. Det kunde hænde, at Kommissioner, der rejste til Bavern til de Kerschensteinerske Skoler, paa samme Maade vilde ikke alene finde, hvad de skulde efterligne, men ogsaa noget, der ikke passer for os, og som vi skulde være os for at efterligne. Men det vilde, forekommer det mig, være ønskeligt, hvis det var muligt, at udvide Opgaven lidt, saaledes at det ikke alene blev Opgaven at samle og lade trykke en Bunke Oplysninger fra Ud- og Indlandet, men tillige at lade dem underkaste en foreløbig Bearbejdelse, maaske en Omarbejdelse i en eller anden Form af Skolemænd og af det praktiske Livs Mænd. Jeg skal derfor, om muligt med en saadan Udvidelse for Øje, slutte mig til den fremsatte Paa-stand paa Overgang til Dagsordenen.

Dinesen: Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), er kommen i det heldige Tilfælde, at i hvert Fald alle de, der have taget Ordet i Anledning af hans og hans Meningsfællers Forslag, have ydet ham Anerkendelse. Det vil jeg ogsaa gøre. Jeg tror, det har været et rigtigt Greb i en stor Bunke, det ærede Medlem her har gjort, da han drog dette Spørgsmaal frem. Naar jeg nu ogsaa siger et Par Ord om denne Sag, skal det ikke være for at tage Afstand fra det ærede Medlem hverken med Hensyn til Sagen i Almindelighed eller med Hensyn til Enkelt-heder. Der er kun et, jeg vil benytte Lejligheden til at lægge særlig Vægt paa, og det er — idet jeg viser tilbage til hele den Udvikling, som Undervisningsvæsenet har taget her i Landet, jeg tør vel nok sige i de sidste 60—70 Aar —, at den væsentligste Fremgang er sket ad Frivillighedens Vej, gennem Initiativ fra Befolkningens egen Side. Efterhaanden som det ene eller andet Omraade er taget op til Dyrkning, er Staten traadt til — med Staten mener jeg i denne Forbindelse Kongens Regering og Rigsdagens Ting —, og jeg vil vedblivende være af den Formening, at det er en rigtig Vej, man der er gaaet. Staten kan til Tider have været noget vrangvillig, men det er gaaet med dem, der have stilet fremad paa Skolevæsenets Omraade, som i saa mange af Livets Forhold, at „man har bedst af den Mad, man maa række til“, og den Kamp, man har maattet føre for at naa frem, tror jeg, har været gavnlig for Sagens Udvikling i det hele taget. Jeg er selv et Barn af en af disse frivillige Ordninger her i Landet, nemlig af Folkehøjskolen, og jeg skal være den sidste til paa nogen Maade at underkende, hvad der derigennem er udrettet.

Jeg mener, at for saa vidt der skal foretages noget i den Retning, som er paapeget af det ærede Medlem fra Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og de andre ærede Talere, maa vi hovedsagelig gaa i det samme Spor, hvori vi hidtil ere gaaede. Derfor er det ikke udelukket, at man paa enkelte Omraader kan gribe ind eller ligesom gaa foran fra det offentliges Side. Men i Hovedsagen mener jeg, at det vedblivende bør ske ad Frivillighedens Vej. Ogsaa paa det specielle Omraade, som det ærede Medlem nærmest har peget paa — jeg tror, det ærede Medlem nærmest har tænkt paa By-Ungdommen —, er der begyndt at foregaa en Udvikling, der fører noget videre end det Trin, som vi hidtil have staaet paa. Det turde maaske ikke være ganske ubeskedent, at jeg nævner min lille By Hillerød og henviser til, hvad der der er opnaaet i Retning af at lave Skole for Haandværks- og Handels-Ungdommen. Der arbejdes trøstigt og med stort Held, og der foregaaer netop det, som blev nævnt nu af det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff), at de unge gaamlevidt, havde jeg nær sagt, for at komme til at nyde godt af den sene Aften- og Dagundervisning, som der foregaaer. De komme gaaende ude fra Landsbyerne og ind til den lille By for at deltage i Skolearbejdet og vende tilbage igen den lange Vej ofte sent om Aftenen. Det gælder bare om, som det ogsaa er omtalt af andre, at der af selve den Ungdom, som søger denne Undervisning, føles Ansvar for Fremtiden.

Nu kommer jeg til det, som viser, at der i visse Henseender, ganske særlig her i Byen, er en Mangel til Stede — det er ogsaa i Overensstemmelse med, hvad det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) omtalte —, nemlig Bydrengene. Man behøver ikke at studere Livet i København meget nøje eller have noget udbredt Kendskab dertil for at faa Øjenene op for, at her er et af de værste Omraader. Hvori det ligger, skal jeg ikke i dette Øjeblik udtale noget nærmere om. Det er en Kendsgerning, at en stor Del, ganske særlig af den mandlige Ungdom, benyttes af Forældrene til at tjene som Bydreng, indtil det næsten er blevet for sent til, at de kunne anbringes i en saadan Lære, at de i den Fremtid, der forestaar, kunne sørge for sig selv endsige for andre. Hvordan det Forhold skal rettes, tør jeg ikke have nogen sikker Mening om, men at det bør rettes, nærer jeg ingen Tvivl om. Her er maaske et af de Forhold, hvor man ikke kan slaa sig til Ro med, hvad der gøres ad Fri-